

LAVO Aalto Mari(OM)

25.09.2013  
JULKINEN

*EDUSKUNTA*  
*SUURI VALIOKUNTA*

Viite

Asia

**EU/OSA; maksukyvyttömyyslainsäädäntöjen harmonisointi; komission tiedonanto ja kysely uudesta eurooppalaisesta lähestymistavasta yritystoiminnan epäonnistumiseen ja yritysten maksukyvyttömyyteen**

**U/E-tunnus:**

**EUTORI-numero:**

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti tiedoksi komission konsultaatioasiakirja ja siitä laadittu perusmuistio.

Osastopäällikön sijainen,  
lainsäädäntöjohtaja

Asko Välimaa

LIITTEET Perusmuistio OM2013-00289, komission kysely "Consultation on a new European approach to business failure and insolvency"

---

|               |                                                                                    |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Asiasanat     | maksukyvyttömyys, siviilioikeus, siviiliprosessioikeus, maksukyvyttömyysmenettelyt |
| <b>Hoitaa</b> | <b>OM, TEM</b>                                                                     |
| Tiedoksi      | EUE, UM, VM, VNK, VTV                                                              |

---

LAVO Aalto Mari(OM)

25.09.2013  
JULKINEN

Asia

**EU/OSA; maksukyvyttömyyslainsäädäntöjen harmonisointi; komission tiedonanto ja kysely uudesta eurooppalaisesta lähestymistavasta yritystoiminnan epäonnistumiseen ja yritysten maksukyvyttömyyteen**

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

EU/2012/1792

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Euroopan komissio on 5 päivänä heinäkuuta 2013 käynnistänyt julkisen kuulemisen uudesta eurooppalaisesta lähestymistavasta yritystoiminnan epäonnistumiseen ja yritysten maksukyvyttömyyteen. Konsultaatio on avoin kaikille kansalaisille, järjestöille ja julkisyhteisöille. Sen tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, tulisiko komission ryhtyä toimenpiteisiin jäsenvaltioiden maksukyvyttömyyslainsäädäntöjen harmonisoimiseksi.

Kysely on jatkoa komission 12 päivänä joulukuuta 2012 Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle antamalle tiedonannolle uudesta eurooppalaisesta lähestymistavasta liiketoiminnan epäonnistumiseen ja maksukyvyttömyyteen (KOM(2012) 742 lopullinen).

Kyselyn ja tiedonannon taustalla on Euroopan parlamentin marraskuussa 2011 antama päätöslauselma maksukyvyttömyysmenettelyistä, jossa suositellaan jäsenvaltioiden maksukyvyttömyys- ja yhtiölainsäädäntöä koskevien erityisnäkökohtien yhdenmukaistamista.

Kyselyyn saatujen vastausten pohjalta komission tarkoituksena on arvioida, millä maksukyvyttömyyslainsäädännön osa-alueilla on tarvetta unionin tason toimenpiteille sekä määritellä toimenpiteiden muoto.

Asiakirjat:

Komission internet-pohjainen kysely ”Consultation on a new European approach to business failure and insolvency”  
Komission tiedonanto KOM(2012) 742 lopullinen

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa perustuu SEUT 81 artiklaan, mutta komission näkemys oikeusperustasta ei vielä ole tiedossa.

Käsittelijä(t):

Oikeusministeriö, LsN Mari Aalto, puh 02951 50502

Suomen kanta/ohje:

Suomi huomauttaa, että mahdollisten toimenpiteiden tulee olla SEUT 81 artiklan mukaisia. Yksityisoikeudellinen yhteistyö rajoittuu SEUT 81 artiklan mukaan tilanteisiin, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Kansallisen lainsäädännön lähentämiselle ei siten ole oikeusperustaa tilanteissa, joissa rajat ylittäviä vaikutuksia ei ole. Lisäksi toimenpiteen on noudatettava mm. toissijaisuusperiaatetta. Unioni voi toimia ainoastaan siltä osin kuin tavoitteita ei voida riittävästi saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi paremmin saavuttaa unionin tasolla. Useat kyselyssä mainitut seikat ovat sellaisia, että tavoitteeseen päästään kansallisin toimin sekä parantamalla eri toimijoiden mahdollisuuksia saada tietoa muiden jäsenvaltioiden lainsäädännöstä.

#### 1. Yrittäjän uusi mahdollisuus rehellisen konkurssin jälkeen

Suomi pitää tärkeänä sitä, että rehellisesti toimineiden yrittäjien mahdollisuuksia harjoittaa jatkossakin elinkeinotoimintaa parannetaan. Tavoitteen toteuttaminen ei kuitenkaan edellytä jäsenvaltioita sitovia harmonisointiin tähtääviä lainsäädäntötoimenpiteitä EU:n tasolla.

#### 2. Maksukyöttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset

Suomi katsoo, ettei kansallisten lainsäädäntöjen eroista johdu sen laatuksia ongelmia, että ne edellyttäisivät lainsäädännön harmonisoimista EU:n tasolla. Sen sijaan hyödyllistä olisi tehostaa muissa jäsenvaltioissa olevien velkojien mahdollisuuksia saada tietoa toisten jäsenvaltioiden lainsäädännöstä.

#### 3. Yrityksen saneerausta koskevien menettelyjen eroavuudet

Suomi pitää tärkeänä sitä, että kansallisella tasolla edistetään menettelyjä, joilla elinkelpoinen yritystoiminta tervehdytetään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa joustavasti ja kustannustehokkaasti. Suomi vastustaa sitä, että kyselyssä mainittuja saneerausohjelmaa koskevia seikkoja harmonisoitaisiin EU:n tasolla.

#### 4. Pk-yrityksiä koskevat erityisjärjestelyt

Pk-yritysten mahdollisuuksia yritystoiminnan tervehdyttämiseen joutuisassa ja kustannustehokkaassa menettelyssä tulisi edistää. Suomi katsoo, että kysymys on kuitenkin toimenpiteistä, joiden sääntely tapahtuu luontevimmin kansallisin toimenpitein.

#### 5. Pesänhoitajien asema, toimivaltuudet ja valvonta

Kansallinen konsultaatio ei ole paljastanut merkittäviä ongelmia, jotka johtuisivat pesähoitajan asemaa, toimivaltuuksia tai valvontaa koskevien kansallisten lainsäädäntöjen erilaisuudesta.

## 6. Yhtiön johdon velvollisuudet ja vastuu sekä liiketoimintakielto

Yhtiön johtoon kohdistuvien kanteiden ajamisessa voi rajat ylittävissä tilanteissa esiintyä joitain ongelmia, jotka liittyvät mm. tiedoksiantoon. Lainsäädännön harmonisointi ei kuitenkaan ole oikea lähestymistapa esiintyvien ongelmien poistamiseksi. Käytännössä saattaa esiintyä tilanteita, joissa Suomessa määrättyä liiketoimintakieltoa pyritään kiertämään perustamalla uusi yhtiö toiseen jäsenvaltioon, josta käsin toimintaa harjoitetaan Suomessa. Tällaisen toiminnan välttämiseksi olisi tarpeen ainakin varmistaa, että muiden jäsenvaltioiden viranomaisilla on tieto yhdessä jäsenvaltiossa määrätystä liiketoimintakiellosta.

## 7. Takaisinsaantikanteet

Suomessa kansallisten lainsäädäntöjen eroista syntyviä ongelmia ei näyttäisi esiintyvän suuressa määrin eikä kansallisen lainsäädännön harmonisointiin ole tältäkin osin syytä. Takaisinsaantikanteita koskevia tilanteita voidaan selkeyttää säätämällä maksukyvyttömyysasetuksessa komission ehdottamalla tavalla tuomioistuimen toimivallasta takaisinsaantikanteita koskevissa asioissa. Väärinkäytösten estämiseksi olisi syytä ennemminkin tarkemmin analysoida, tulisiko maksukyvyttömyysasetuksen 13 artiklaa (oikeustoimen peräyttämiseen sovellettava laki) muuttaa kuin ryhtyä kansallisten lainsäädäntöjen lähentämiseen.

### Pääasiallinen sisältö:

Komission tiedonannossa uudesta eurooppalaisesta lähestymistavasta liiketoiminnan epäonnistumiseen ja maksukyvyttömyyteen pidetään tärkeänä antaa rehellisesti toimineille yrittäjille uusi mahdollisuus ja korostetaan kansallisen maksukyvyttömyyslainsäädännön merkitystä yritysten selviytymismahdollisuuksille.

Kysely jakautuu seitsemään asiakokonaisuuteen:

### 1. Yrittäjän uusi mahdollisuus rehellisen konkurssin jälkeen

Kyselyssä tiedustellaan tehokkaimpia toimenpiteitä, joilla konkurssin tehneille yrittäjille voitaisiin antaa toinen mahdollisuus sekä tiedustellaan mielipidettä siihen, tulisiko yrittäjän vapautumiselle veloista säätää korkeintaan kolmen vuoden enimmäisaika.

### 2. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset

Kyselyssä tiedustellaan, aiheuttavatko kansallisten lainsäädäntöjen menettelyn aloittamista koskevat erot ongelmia sisämarkkinoiden toiminnalle.

### 3. Yrityksen saneerausta koskevien menettelyjen eroavuudet

Kyselyssä pyydetään kantaa siihen, onko saneerausohjelmia koskevien kansallisten lainsäädäntöjen eroja tarvetta poistaa koskien mm. osapuolia, jotka voivat ehdottaa suunnitelmaa, velkojen jakamista ryhmiin, vaadittavia määränemistöjä, suunnitelmien sisältöä, suunnitelman hyväksymisen edellytyksiä ja muutoksenhakumahdollisuutta.

#### 4. Pk-yrityksiä koskevat erityisjärjestelyt

Kyselyssä tiedustellaan pk-yrityksiin maksukyvyttömyystilanteissa sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä pk-yritysten avunsaantimahdollisuuksista ja kysytään, tulisiko etusijajärjestystä, menettelyn aiheuttamia kustannuksia tai selvittäjän, tuomioistuimen ja tuomioistuimen ulkopuolisten menettelyjen tehokkuutta parantaa, jotta menettelyt olisivat pk-yritysten kannalta tehokkaampia ja vaikutuksellisempia.

#### 5. Pesänhoitajien asema, toimivaltuudet ja valvonta

Kyselyssä pyydetään kantaa siihen, aiheuttavatko kansallisten lainsäädäntöjen eroavuudet koskien pesänhoitajien pätevyysvaatimuksia, pätevyyden saamiseen tähtäävä menettelyä, nimittämis- ja erottamisedellytyksiä, toimivaltaa, valvontaa tai palkkiojärjestelmää ongelmia rajat ylittävissä maksukyvyttömyysmenettelyissä.

#### 6. Yhtiön johdon velvollisuudet ja vastuu sekä liiketoimintakiello

Kyselyssä tiedustellaan, esiintyykö yhtiön johtoportaan kohdistuvien kanteiden nostamisessa vaikeuksia ja aiheutuuko vastuusääntelyssä olevista aukoista käytännön ongelmia. Samoin kyselyssä pyydetään kantaa siihen, ovatko toimenpiteet EU:n tasolla tarpeen sen estämiseksi, että liiketoimintakielloon määrätty johtaja voisi johtaa yhtiöitä muissa jäsenvaltioissa.

#### 7. Takaisinsaantikanteet

Kyselyssä tiedustellaan, aiheuttaako takaisinsaantia koskevien kansallisten lainsäädäntöjen erilaisuus ongelmia käytännössä.

#### Kansallinen käsittely:

Asiaa on käsitelty oikeudelliset kysymykset –jaostossa (EU-35) kirjallisesti. Kyselystä on pyydetty lausunto konkurssiasiamieheltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Verohallinnolta, Finanssialan Keskusliitolta, Suomen Asianajajaliitolta, Suomen Yrittäjiltä, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:lta ja Helsingin käräjäoikeudelta.

#### Eduskuntakäsittely:

Tiedonanto annettiin samanaikaisesti komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle tekemän ehdotuksen kanssa, joka koskee neuvoston maksukyvyttömyysmenettelyistä antaman asetuksen (EY) N:o 1346/2000 muuttamista (KOM(2012) 744 lopullinen). Eduskuntaa on informoitu asetusehdotuksesta U-kirjelmällä 1/2013 vp, missä yhteydessä myös tiedonanto on mainittu.

#### Käsittely Euroopan parlamentissa:

Euroopan parlamentti on 15.11.2011 antanut päätöslauselman maksukyvyttömyysmenettelyistä. Päätöslauselmassa suositellaan jäsenvaltioiden maksukyvyttömyys- ja yhtiölainsäädäntöä koskevien erityisnäkökohtien yhdenmukaistamista.

#### Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Maksukyvyttömyyslainsäädäntö on lainkäyttöön kuuluva asia, joka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 23 kohdan mukaan on valtakunnan lainsäädäntövallassa oleva asia.

Taloudelliset vaikutukset:

Taloudellisten vaikutusten arvioiminen ei tässä vaiheessa ole mahdollista.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

---

|               |
|---------------|
| Asiasanat     |
| <b>Hoitaa</b> |
| Tiedoksi      |

---